

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти
галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**
спеціальності **071 «Облік і оподаткування»**
всіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
Протокол №16 від 29 червня 2022 р.

ЧЕРНІГІВ 2022

Звітність підприємств. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» всіх форм навчання/ Укл.: Гливенко В.В. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2022. 52 с.

Укладач:

Гливенко Валентина Василівна

*кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування
та аудиту НУ «Чернігівська політехніка»*

*Відповідальний
за випуск:*

Юрченко Марина Євгеніївна,

*кандидат фізико-математичних наук, доцент,
завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування
та аудиту НУ «Чернігівська політехніка»*

Рецензент:

Клименко Тетяна Вікторівна,

*кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та
аудиту НУ «Чернігівська політехніка»*

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	6
ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ ТА ВИДИ ЗВІТНОСТІ	6
ТЕМА 2. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	9
ТЕМА 3. ЗВЕДЕНА І КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ	16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗВІТНІСТЬ ЩОДО РЕНТНИХ ПЛАТЕЖІВ ТА МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ	25
ТЕМА 4. ЗВІТНІСТЬ ЩОДО РЕНТНИХ ПЛАТЕЖІВ	25
ТЕМА 5. ЗВІТНІСТЬ ЩОДО ЕКОЛОГІЧНОГО ПОДАТКУ	31
ТЕМА 6. ЗВІТНІСТЬ ЗА МІСЦЕВИМИ ПОДАТКАМИ І ЗБОРАМИ	35
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ	40
ТЕМА 7. СТАТИСТИКА ПРАЦІ І ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ	40
ТЕМА 8. СТАТИСТИКА ВНУТРІШНЬОЇ ТОГІВЛІ	43
ТЕМА 9. СТАТИСТИКА ПРОМИСЛОВОСТІ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	45
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52

ВСТУП

Звітність, як елемент методу бухгалтерського обліку, є його завершальним етапом. Вона призначена для використання як зовнішніми (держава, власники, партнери по бізнесу, інвестори), так і внутрішніми користувачами і є джерелом різноманітної інформації для прийняття рішень на внутрішньому і зовнішньому рівнях. Держава використовує звітність для контролю за правильністю та своєчасністю розрахунків за податками, внесками, зборами, неподатковими платежами. Показники звітності використовують для моніторингу господарсько-фінансової діяльності підприємств, її аналізу з метою прийняття рішень на макро-рівні. Вищестоящі організації використовують звітність для контролю за діяльністю підлеглих підприємств і організацій, аналізу їх господарської діяльності, виявлення недоліків у роботі та управління. Статистичні органи на основі даних статистичної звітності групують показники діяльності підприємств різних видів економічної діяльності, формуючи загальнодержавну статистику.

Дані фінансової, статистичної й іншої звітності широко використовуються науковими установами для виявлення динаміки і тенденцій розвитку окремих видів діяльності, факторного аналізу, підготовки науково обґрунтованих пропозицій для різних рівнів управління, підручників та навчальних посібників. На підприємствах звітність використовують для контролю за виконанням планів, аналізу господарської діяльності, формування стратегічних планів і рішень та інших цілей. Від якості складання звітності залежить і якість прийняття як тактичних, так і стратегічних рішень, а отже, і ефективність функціонування як кожного окремого підприємства, так і держави в цілому.

Для того, щоб звітність була ефективним засобом в управлінні національною економікою у цілому і підприємством зокрема, вона має відповідати цілій низці вимог, які встановлюються нормативними актами України та загальноприйнятими правилами.

Метою вивчення навчальної дисципліни “Звітність підприємств” є формування у здобувачів вищої освіти системи знань з теорії та практики складання бухгалтерської звітності та її використання для прийняття управлінських рішень.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Звітність підприємств” є набуття здобувачами вищої освіти теоретичних і практичних навичок із питань: інформаційних основ складання бухгалтерської звітності; організації та методики складання, подання та користування бухгалтерською звітністю на підприємствах з метою прийняття достовірних управлінських рішень; методики і техніки складання фінансової, податкової, статистичної та спеціальної звітності, передбаченої стандартами бухгалтерського обліку і законодавством України.

У підсумку здобувач вищої освіти повинен

знати: основну нормативно-правову базу, що регламентує порядок складання та подання бухгалтерської звітності; склад і зміст звітності, яка складається підприємствами; методику складання різних видів звітності; строки подачі та особливості виправлення помилок у відповідних видах звітності;

вміти: враховувати вимоги нормативних положень при складанні звітності; формувати обліково-аналітичну інформацію для прийняття управлінських рішень; використовувати приклади, наведені у національних стандартах обліку; складати фінансову, податкову та інші форми звітності підприємств.

У методичних вказівках наведені запитання, теми рефератів, задачі та тести за кожною темою, а також список рекомендованої літератури.

Змістовий модуль 1. Фінансова звітність підприємства

Тема 1. Сутність, значення та види звітності

Поняття звітності, її види та класифікація. Склад фінансової звітності великих, середніх, малих та мікропідприємств. Строки подання та порядок оприлюднення фінансової звітності.

1.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Розкрийте поняття звітності та її значення для користувачів.
2. Яка звітність складається для власних потреб та для зовнішніх користувачів?
3. Як класифікують звітність підприємства?
4. Наведіть нормативні документи, які регламентують звітність підприємства.
5. Розкрийте основні вимоги національних стандартів бухгалтерського обліку до складу та елементів фінансової звітності.
6. Якою є мета складання фінансової звітності та які форми вона включає?
7. Назвіть склад фінансової звітності для великих, середніх, малих і мікро-підприємств.
8. Охарактеризуйте принципи підготовки фінансових звітів.
9. Розкрийте вимоги до якісних характеристик фінансової звітності.
10. Назвіть строки подання фінансової звітності.
11. Який порядок оприлюднення фінансової звітності?

1.2. Теми рефератів

1. Взаємозв'язок показників у формах фінансової звітності.
2. Викривлення фінансової звітності: способи виявлення.
3. Облікове забезпечення достовірності звітних даних.
4. Організація підготовки та подання фінансових звітів.
5. Порівняння принципів підготовки фінансових звітів в Україні та зарубіжних країнах.
6. Внутрішня звітність підприємства як основа для прийняття управлінських рішень.

1.3. Тестові завдання

1. Залежно від того, кому надається звітність, вона поділяється на:

- а) щомісячну та квартальну;
- б) квартальну та річну;
- в) зовнішню та внутрішню.

2. Принципи складання фінансової звітності наведені в:

- а) НП(с)БО 6;
- б) НП(с)БО 1;
- в) НП(с)БО 19.

3. Принцип послідовності передбачає наступне:

- а) постійне (з року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики;
- б) фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі;
- в) надання користувачам інформації у терміни, що забезпечують її ефективно використання.

4. Сутність принципу обачності полягає в:

- а) необхідності застосування протягом року підприємством обраної облікової політики;
- б) нарахування та відповідності доходів і витрат;
- в) тому, щоб обрані методи оцінки запобігали заниженню зобов'язань та витрат та завищенню активів і доходів.

5. До якісних характеристик фінансової інформації належить:

- а) автономність;
- б) превалювання сутності над формою;
- в) доречність.

6. Доречність інформації включає в себе одне з таких понять:

- а) послідовність;
- б) своєчасність;
- в) нарахування.

7. Для новоствореного підприємства перший звітний період не може бути:

- а) меншим за 3 місяці;
- б) більшим за 15 місяців;
- в) обидві відповіді вірні;
- г) обидві відповіді невірні.

8. Звітним роком для сільськогосподарських підприємств може бути період:

- а) з 1 січня по 31 грудня поточного року;
- б) з 1 липня поточного року по 30 червня наступного;
- в) з 1 червня поточного року по 1 жовтня наступного;
- г) правильні відповіді а і б.

9. За критерієм чисельності працюючих великими вважаються підприємства із середньою чисельністю працівників:

- а) більше 250 осіб;
- б) більше 500 осіб;
- в) більше 1000 осіб.

10. Балансова вартість активів середніх підприємств має становити:

- а) до 10 млн. євро;
- б) до 20 млн. євро;
- в) до 50 млн. євро.

11. До квартальної фінансової звітності відносяться форми:

- а) баланс;
- б) звіт про фінансові результати;
- в) звіт про рух грошових коштів;
- г) звіт про платежі на користь держави;
- д) правильні відповіді а і б.

12. Середні підприємства повинні оприлюднювати свою фінансову звітність у такі терміни:

- а) до 30 квітня, року, що настає за звітним;
- б) до 1 червня року, що настає за звітним;
- в) не пізніше 15 квітня року, що настає за звітним.

13. У разі ліквідації підприємства ліквідаційна комісія складає і публікує ліквідаційний баланс в такі терміни:

- а) протягом 30-ти днів після затвердження;
- б) протягом 45-ти днів після затвердження;
- в) не пізніше 60-ти днів після затвердження.

14. НП(с)БО 1 не визначаються:

- а) принципи підготовки фінансової звітності;
- б) порядок виправлення помилок у фінансовій звітності;
- в) елементи фінансових звітів;
- г) якісні характеристики фінансової звітності.

15. Періодичність подання Звіту про рух грошових коштів:

- а) щомісяця;
- б) щокварталу;
- в) один раз на рік.

16. Звіт про власний капітал не подають такі суб'єкти господарювання:

- а) мікропідприємства;
- б) середні підприємства;
- в) цей звіт подають всі підприємства без винятку.

17. Примітки до річної фінансової звітності за формою № 5 не подають підприємства:

- а) які є емітентами цінних паперів;
- б) які мають обсяг доходу менше 1 млн. євро;
- в) які ведуть облік за МСФЗ.

18. Квартальна фінансова звітність подається:

- а) до 20-го числа місяця, наступного за звітним кварталом;
- б) не пізніше 25-го числа місяця, наступного за звітним кварталом;
- в) не пізніше 30-го числа місяця, наступного за звітним кварталом.

19. Малі та мікропідприємства подають річну звітність не пізніше:

- а) 15 січня;
- б) 28 лютого;
- в) 15 квітня;
- г) 15 березня.

20. Підприємства можуть додавати статті у фінансовій звітності у таких випадках:

- а) якщо це вважає необхідним керівництво підприємства;
- б) якщо інформація є суттєвою;
- в) якщо оцінка статті може бути достовірно визначена;
- г) всі відповіді вірні.

Тема 2. Порядок складання та подання фінансової звітності підприємства

Підготовчі роботи перед складанням фінансової звітності: інвентаризація дебіторської і кредиторської заборгованостей. Виявлення сумнівної та простроченої заборгованостей та відображення результатів в обліку. Строки подання фінансової звітності. Порядок і методика складання форми 1 "Баланс" (Звіт про фінансовий стан). Порядок і методика складання форми 2 "Звіт про фінансові результати" (Звіт про сукупний дохід). Порядок та методика складання форми 3 "Звіт про рух грошових коштів" за прямим та непрямим методами. Порядок та методика складання форми 4 "Звіт про власний капітал". Порядок складання Приміток до річної фінансової звітності. Порядок складання Інформації за сегментами. Порядок складання Звіту про управління та Звіту про платежі на користь держави.

2.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які підготовчі роботи слід провести перед складанням річної фінансової звітності?
2. Яким чином здійснюється інвентаризація дебіторської та кредиторської заборгованостей?
3. Яке призначення балансу як форми фінансової звітності?
4. Опишіть загальні вимоги до складання балансу.
5. Як здійснюється оцінка на дату балансу необоротних активів?
6. Як здійснюється оцінка на дату балансу оборотних активів?

7. Як відображаються у фінансовій звітності події після дати балансу?
8. Яка мета складання Звіту про фінансові результати?
9. Опишіть методику складання Звіту про фінансові результати.
10. Яка інформація наводиться у розділі «Сукупний дохід» Звіту про фінансові результати?
11. Яким чином здійснюється розрахунок прибутковості акцій?
12. Які особливості відображення доходів і витрат від операцій з пов'язаними сторонами?
13. Яке призначення Звіту про рух грошових коштів?
14. Опишіть методику складання Звіту про рух грошових коштів прямим методом.
15. Опишіть методику складання Звіту про рух грошових коштів непрямим методом.
16. Яка мета складання Звіту про власний капітал?
17. Які складові власного капіталу?
18. Як відображається виправлення помилок у Звіті про власний капітал?
19. Яку інформацію про власний капітал необхідно розкривати у примітках до звіту?
20. Розкрийте призначення Приміток до фінансової звітності та нормативну базу, яка регламентує їх складання.
21. Яка структура Приміток до річної фінансової звітності?
22. Як розкривається у Примітках інформація про події після дати балансу?
23. Яка інформація повинна наводитись у Примітках щодо облікової політики, її зміни та облікових оцінок?
24. Охарактеризуйте зміст інформації за сегментами: сутність, ознаки, методологія розкриття.
25. Охарактеризуйте господарський, географічний виробничий та географічний збутовий сегменти.
26. Як визначають пріоритетні та допоміжні звітні сегменти?
27. Яка мета складання Звіту про управління?
28. Опишіть інформацію, яка наводиться у Звіті про управління.
29. Які суб'єкти господарювання складають Звіт про платежі на користь держави?
30. Яка структура Звіту про платежі на користь держави?

2.2. Теми рефератів

1. Бухгалтерський баланс та оцінка фінансового стану підприємства.
2. Методика складання балансу та контроль достовірності його показників.
3. Порядок складання ліквідаційного балансу при банкрутстві підприємства.
4. Особливості оцінювання та переоцінювання статей балансу.
5. Узгодженість статей балансу з показниками інших форм звітності.
6. Дослідження структури балансу як засіб розуміння фінансового стану підприємства.
7. Порівняння вимог НП(с)БО та МСБО до структури балансу.

8. Вплив облікової політики підприємства на його фінансові результати.
9. Проблеми обліково-аналітичного забезпечення складання Звіту про фінансові результати.
10. Елементи операційних витрат: проблеми накопичення інформації для складання звітності та аналіз факторів, які впливають на їх структуру.
11. Порівняння змісту та методик складання Звіту про фінансові результати за НП(с)БО та міжнародними стандартами.
12. Відображення операцій з пов'язаними сторонами у фінансовій звітності.
13. Порівняльна характеристика вимог до Звіту про рух грошових коштів міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності.
14. Аналіз наукових досліджень з проблем складання Звіту про рух грошових коштів.
15. Обліково-аналітичне забезпечення Звіту про рух грошових коштів.
16. Методика складання звіту про власний капітал і контроль достовірності його показників.
17. Операції з акціонерами та учасниками та їх вплив на величину власного капіталу.
18. Особливості формування звітних даних про зміни статутного капіталу.
19. Облікова політика підприємства та її вплив на величину власного капіталу.
20. Аналіз наукових досліджень з проблем обліку та звітності власного капіталу.
21. Порівняння вимог НП(с)БО та МСФЗ щодо вимог до Звіту про власний капітал.
22. Розкриття облікової політики підприємства у Примітках до фінансової звітності.
23. Формування в обліку підприємства інформація за сегментами та її використання для складання фінансової звітності.
24. Огляд наукових джерел щодо досліджень з питань накопичення інформації та складання додатка до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами”.
25. Примітки до річної фінансової звітності як джерело інформації для прийняття управлінських рішень.

2.3 Тестові завдання

1. Оцінку та прогнозування змін в економічних ресурсах, які підприємство контролюватиме в майбутньому, можна здійснити за даними такої форми звітності:
 - а) ф.1 “Баланс”;
 - б) ф.2 “Звіт про фінансові результати”;
 - в) ф.3 “Звіт про рух грошових коштів”;
 - г) ф.4 “Звіт про власний капітал”;
 - д) ф.5 “Примітки до річної фінансової звітності”.

2. Перед складанням річної фінансової звітності має бути проведена:

- а) інвентаризація активів та зобов'язань підприємства;
- б) загальні збори акціонерів;
- в) аудит фінансової звітності.

3. Всі дані у балансі відображаються за принципом:

- а) балансу – бруто;
- б) балансу – нетто;
- в) справедливої вартості.

4. Активи відображаються в балансі, якщо:

- а) існує ймовірність зменшення економічних вигод внаслідок його погашення;
- б) очікується зміна в активах у майбутньому;
- в) його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність збільшення економічних вигод, пов'язаних з їх використанням.

5. За якою вартістю запаси відображаються у балансі?

- а) за справедливою вартістю;
- б) за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації;
- в) за найбільшою з двох оцінок: справедливою вартістю або вартістю можливого використання.

6. Зобов'язання в балансі відображаються, якщо:

- а) його оцінка може бути достовірно визначена;
- б) існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення;
- в) відповіді вірні а і б;
- г) існує ймовірність збільшення економічних вигод у майбутньому;
- д) відповіді вірні а і г.

7. У статті "Відстрочені податкові зобов'язання" наводиться:

- а) сума всіх загальнодержавних податків і зборів, за якими отримано відстрочку щодо оплати;
- б) сума податків на прибуток, що підлягають сплаті в майбутніх періодах;
- в) сума ПДВ, яка підлягає відшкодуванню.

8. До яких змін у балансі призводить збільшення справедливої вартості основних засобів?

- а) збільшення балансової вартості основних засобів;
- б) збільшення "Іншого додаткового капіталу";
- в) збільшення балансової вартості основних засобів та "Капіталу в дооцінках";
- г) ніяких змін у балансі не буде.

9. Метою складання Звіту про фінансові результати є надання користувачам, повної, правдивої та неупередженої інформації про:

- а) доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період;
- б) фінансовий стан підприємства на звітну дату;
- в) зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.

10. До інших операційних доходів належить:

- а) нараховані відсотки за облігаціями;
- б) реалізація основних засобів утримуваних для продажу;
- в) виручка від реалізації готової продукції.

11. Підприємство здійснило операцію з обміну подібних основних засобів. При цьому справедлива вартість переданих в обмін основних засобів менша за їх залишкову вартість. Вплив здійсненої операції на Звіт про фінансові результати наступний:

- а) зменшиться прибуток;
- б) збільшиться прибуток;
- в) нічого не зміниться, бо це обмін подібних активів.

12. "Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю" є додатковою статтею до такої статті:

- а) "валовий прибуток (збиток)";
- б) "інші операційні доходи";
- в) "інші доходи".

13. Оцінка активів і зобов'язань за операціями з пов'язаними сторонами може здійснюватися одним із наступних методів:

- а) витрати плюс;
- б) витрати мінус;
- в) справедливої вартості;
- г) контрольованої ціни.

14. Періодичність подання Звіту про рух грошових коштів:

- а) щомісяця;
- б) щокварталу;
- в) раз на півріччя;
- г) раз на рік.

15. Надходження грошових коштів від продажу корпоративних прав відображається у складі руху коштів від:

- а) операційної діяльності;
- б) інвестиційної діяльності;

- в) фінансової діяльності;
- г) надзвичайних подій.

16. Отримання кредитів банку для закупівлі матеріальних запасів та їх погашення відображається у складі руху коштів від:

- а) операційної діяльності;
- б) інвестиційної діяльності;
- в) фінансової діяльності.

17. Суми нарахованої за амортизації у Звіті про рух грошових коштів відображаються у графі:

- а) надходження;
- б) видаток;
- в) не відображається, тому що це не грошова операція.

18. Малі підприємства Звіт про власний капітал:

- а) складають лише у разі випуску цінних паперів;
- в) складають;
- в) не складають.

19. Анулювання власних викуплених акцій призводить до:

- а) зменшення величини власного капіталу;
- б) до збільшення величини власного капіталу;
- в) не впливає на величину власного капіталу.

20. Збільшення резервного капіталу призводить до:

- а) зменшення власного капіталу;
- б) збільшення власного капіталу;

21. Нарахування амортизації за необоротними активами, які отримані безкоштовно призводить до:

- а) зменшення величини власного капіталу;
- б) до збільшення величини власного капіталу;
- в) не впливає на величину власного капіталу.

22. Реінвестування дивідендів у акції призводить до:

- а) зменшення величини власного капіталу;
- б) до збільшення величини власного капіталу;
- в) не впливає на величину власного капіталу.

23. Форму № 5 фінансової звітності можуть не заповнювати підприємства:

- а) які є емітентами цінних паперів;
- б) які мають обсяг доходу менше 1 млн. євро;
- в) ц форма є обов'язковою для всіх підприємств згідно нормативних документів;

г) які працюють за МСФЗ.

24. У примітках до фінансової звітності за наявності операцій пов'язаних сторін наводиться така інформація:

- а) суми дебіторської та кредиторської заборгованості за операціями пов'язаних сторін;
- б) суми заборгованості перед бюджетом, які виникли за операціями пов'язаних сторін;
- в) загальна вартість активів кожної з пов'язаних сторін.

25. Інформацію за сегментами обов'язково подають підприємства, які здійснюють:

- а) виробництво та продаж продукції обсягом понад 5 млн. євро;
- б) виробництво та постачання електроенергії;
- в) надання винятково транспортних перевезень;
- г) виробництво та продаж сільськогосподарської продукції.

26. За характером впливу на фінансовий результат від звичайної діяльності підприємства звітні сегменти поділяються на:

- а) основні і додаткові;
- б) пріоритетні і допоміжні;
- в) суттєві і несуттєві.

27. Дохід від операцій із зовнішніми покупцями всіх визначених звітних сегментів, інформація про які наводиться в Додатку до річної фінансової звітності, має становити від загального доходу підприємства від операцій із зовнішніми покупцями не менше:

- а) 100 %;
- б) 75 %;
- в) 50 %.

28. Вплив зміни облікової політики на події та операції минулих періодів відображається у звітності шляхом:

- а) коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року;
- б) повторного надання порівняльної інформації щодо попередніх звітних періодів;
- в) коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року або повторного надання порівняльної інформації щодо попередніх звітних періодів.

29. Інформація, що характеризує стан та перспективи розвитку підприємства міститься у такій формі звітності:

- а) Примітки до річної фінансової звітності;
- б) Звіт про управління;
- в) Звіт про платежі на користь держави.

30. Звіт про платежі на користь держави подають наступні суб'єкти господарювання:

- а) які проводять діяльність у видобувних галузях;
- б) здійснюють заготівлю сировини та мають суспільний інтерес;
- в) усі підприємства, що згідно законодавства становлять суспільний інтерес;
- г) вірні відповіді а і б;
- д) вірні відповіді а і в.

Тема 3. Зведена і консолідована фінансова звітність

Види об'єднань підприємств. Поняття зведеної звітності. Техніка складання зведеної звітності. Поняття консолідованої звітності. Особливості формування статей консолідованої звітності. Строки подання та порядок оприлюднення зведеної та консолідованої фінансової звітності.

3.1 Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Назвіть види об'єднань підприємств.
2. Які види підприємств складають зведену фінансову звітність?
3. У чому полягає методика складання зведеної звітності?
4. Які види підприємств складають консолідовану фінансову звітність?
5. Чим відрізняється зведена звітність від консолідованої?
6. За яких умов дочірнє підприємство вважається контрольованим з боку материнського підприємства?
7. Які суми підлягають виключенню при формуванні показників консолідованої звітності?
8. Дайте визначення внутрішньо груповим операціям і внутрішньо груповому сальдо?
9. Назвіть строки подання зведеної та консолідованої фінансової звітності.
10. Опишіть порядок оприлюднення зведеної та консолідованої фінансової звітності.

3.2 Теми рефератів

1. Методика складання консолідованої фінансової звітності та контроль достовірності її показників.
2. Призначення, сфера застосування та порядок подання консолідованої фінансової звітності.
3. Проблемні питання спільної діяльності в Україні.
4. Спільні підприємства: застосування методу участі в капіталі.
5. Формування облікової політики підприємств при консолідації їх звітності.

3.3 Тестові завдання

1. Консолідовану фінансову звітність подають підприємства які:

- а) є малими;
- б) є іноземними;
- в) є середніми;
- г) є великими;
- д) мають дочірні підприємства.

2. Консолідована річна фінансова звітність подається середніми підприємствами:

- а) до 20 лютого наступного за звітним роком;
- б) до 20 березня наступного за звітним роком;
- в) не пізніше 1 червня наступного за звітним роком.

3. Консолідована фінансова звітність заповнюється:

- а) в тис. грн;
- б) в тис. грн з одним десятковим знаком;
- в) в грн без копійок.

4. Внутрішньогрупові операції — це:

- а) операції з власними працівниками та пов'язаними особами;
- б) операції між дочірніми підприємствами однієї групи;
- в) операції між материнським та дочірніми підприємствами;
- г) операції між материнським та дочірніми підприємствами або між дочірніми підприємствами однієї групи.

5. Внутрішньогрупове сальдо — це:

- а) сальдо активів та зобов'язань на дату оцінки, яке утворилося внаслідок внутрішньогрупових операцій;
- б) сальдо господарських засобів та їх джерел, що утворилося внаслідок внутрішньогрупових операцій;
- в) сальдо, що утворилося внаслідок внутрішньогрупових операцій;
- г) сальдо дебіторської заборгованості та зобов'язань на дату балансу, яке утворилося внаслідок внутрішньогрупових операцій;

6. Чи відображається зміна в чистих активах дочірнього підприємства в консолідованій фінансовій звітності:

- а) не відображається взагалі;
- б) відображається у випадку зміни статутного капіталу дочірнього підприємства;
- в) відображається у будь-якому разі.

7. Підприємство *A* має понад 50 % голосів підприємства *B*, але контроль над підприємством *B* відсутній. У цьому разі звітність підприємств *A* і *B*:

- а) консолідується;

б) не консолідується.

8. Дочірнє підприємство здійснює діяльність в умовах, які обмежують його здатність передавати кошти материнському підприємству. У цьому разі показники звітності дочірнього підприємства до консолідованої звітності:

а) включаються обов'язково;

б) не включаються;

в) включаються лише у частці коштів, які передані материнському підприємству.

9. Вартість негативного гудвілу у консолідованому балансі:

а) відображається;

б) не відображається.

10. Єдина облікова політика має застосовуватись:

а) всією групою підприємств, показники яких включаються до консолідованої фінансової звітності;

б) лише материнським підприємством;

в) лише дочірніми підприємствами.

3.4. Практичні завдання

Задача 1

Скласти баланс на початок поточного року підприємства ТОВ «Стиль».

Таблиця 3.1 – Баланс ТОВ «Стиль»

№ з/п	Активи підприємства та джерела їх утворення	На початок року, тис. грн
1.	Вартість викуплених у акціонерів акцій	45
2.	Заборгованість підприємства його учасникам	105
3.	Залишки матеріалів на складі	615
4.	Вартість створених резервів	1050
5.	Дебіторська заборгованість з бюджетом	2160
6.	Авансові платежі для фінансування капітальних інвестицій	2190
7.	Заборгованість підприємства за відрахуваннями на соціальне страхування	2550
8.	Заборгованість покупців за товари	3135
9.	Кредити банків строком погашення до 1 року	5700
10.	Залишки коштів на розрахунковому рахунку	6015
11.	Витрати на незавершене виробництво	6915
12.	Інша поточна дебіторська заборгованість.	6945
13.	Заборгованість підприємства з оплати праці	7680
14.	Інші поточні зобов'язання	8640
15.	Залишки сировини на складі	8775
16.	Вартість капіталу зареєстрована в статутних документах	11865
17.	Заборгованість перед постачальниками і підрядчиками	19155
18.	Заборгованість перед іншими кредиторами	120
19.	Вартість товарів, призначених для продажу	32175

№ з/п	Активи підприємства та джерела їх утворення	На початок року, тис. грн
20.	Непокритий збиток	115155
21.	Знос обладнання	184785
22.	Знос будівель	384105
23.	Первісна вартість обладнання	514155
24.	Первісна вартість будівель	1199670
25.	Вартість безкоштовно отриманих активів	1272195

Задача 2

Скласти баланс на початок поточного року підприємства ПрАТ «Аргос».

Таблиця 3.2 – Баланс ПрАТ «Аргос»

№ з/п	Активи підприємства та джерела їх утворення	На поч. року, тис. грн
1.	Вартість товарів, призначених для продажу	214
2.	Непокритий збиток	768
3.	Залишки виробів на складі	4
4.	Вартість безкоштовно одержаних активів	8481
5.	Додаткові внески засновників понад статутний капітал	7
6.	Авансові платежі для фінансування капітальних інвестицій	15
7.	Заборгованість підприємства по ПДФО	17
8.	Податкові зобов'язання підприємства з ПДВ	57
9.	Сировина і матеріали	58
10.	Вартість капіталу, зареєстрована в статутних документах	80
11.	Заборгованість перед постачальниками і підрядниками	128
12.	Залишки коштів на розрахунковому рахунку	41
13.	Заборгованість підприємства з оплати праці	51
14.	Заборгованість фонду соціального страхування перед підприємством	11
15.	Витрати на незавершене виробництво	60
16.	Заборгованість підприємства його учасникам	1
17.	Вартість торгової марки	47
18.	Вартість викуплених у акціонерів акцій з метою анулювання	1
19.	Залишки коштів цільового фінансування	162
20.	Знос будівель і обладнання	3760
21.	Заборгованість покупців за товари	171
22.	Заборгованість перед банком по довгостроковому кредиту	38
23.	Накопичена амортизація нематеріальних активів	32
24.	Первісна вартість будівель і обладнання	11425

Задача 3

Скласти Звіт про фінансові результати за рік підприємства ТОВ «Горизонт».

Таблиця 3.3 – Баланс ТОВ «Горизонт»

№ з/п	Показники	Сума, тис.грн
1	Вартість реалізованої продукції з ПДВ	1440,0
2	Матеріальна витрати: на виробництво продукції	240,0
3	на збут продукції	6,0
4	Заробітна плата : робітників	120,0
5	працівників адміністрації	36,0
6	працівників збуту	18,0
7	Нараховано ЄСВ на ФОП	?
8	Амортизація: виробничого обладнання	12,0
9	офісного приміщення	6,0
10	Повернена готова продукція на суму 36,0 тис. грн(з ПДВ)	36,0
11	Рекламні витрати	18,0
12	Дохід від реалізації необоротних активів	300,0
13	Собівартість реалізованих необоротних активів	230,0
14	Втрати від знецінення запасів	12,0
15	Податок на прибуток	?

Задача 4

Скласти Звіт про фінансові результати за рік підприємства ТОВ «Альфа»

Таблиця 3.4 – Баланс ТОВ «Стіль»

№ з/п	Показники	Сума, тис грн
1.	Визнані підприємством операційні штрафи і пені	57
2.	Витрати на збут	1194
3.	Витрати на сплату відсотків банку за кредит	95
4.	Витрати на утримання апарату управління	716
5.	Витрати на утримання основних засобів (офісного приміщення)	932
6.	Дохід від безкоштовно одержаних активів	64
7.	Дохід від володіння корпоративними правами	14
8.	Дохід від операційної оренди майна	57
9.	Дохід від реалізації продукції з ПДВ	39026
10.	Дохід від дооцінки необоротних активів	71
11.	Витрати від зміни вартості інвестиційної нерухомості, яка оцінюється за справедливою вартістю	78
12.	Втрати від уцінки фінансових інвестицій	120
13.	Інші витрати операційної діяльності	34
14.	Інші доходи	40
15.	Одержані неустойки за несвочасні поставки сировини	100
16.	Собівартість реалізованої іноземної валюти	167
17.	Дохід від реалізації іноземної валюти	189
18.	Витрати на виплату матеріальної допомоги працівникам	186
19.	Нестачі і витрати від псування цінностей	38
20.	Собівартість реалізованої продукції	25376
21.	Податок на прибуток від звичайної діяльності	?

Додаткові дані:

Загальні операційні витрати складаються з: собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат.

Матеріальні витрати складають 40 % від суми операційних витрат;

Витрати на оплату праці складають 20 % від суми операційних витрат;

Витрати на соціальні заходи складають 7 % від суми операційних витрат;

Амортизація складає 25 % суми всіх операційних витрат;

Решта – інші операційні витрати.

Задача 5

Скласти Звіт про рух грошових коштів прямим методом за рік ТОВ «Веста»

Таблиця 3.5 – Баланс ТОВ «Веста»

№ з/п	Показники	Сума, тис грн
1.	Одержані відсотки за використання переданих у фінансову оренду необоротних активів	50
2.	Погашено частину суми по довгостроковому банківському кредиту	80
3.	Одержані готівкою штрафи та неустойки за порушення умов договорів	30
4.	Одержані асигнування з бюджету для здійснення видатків операційної діяльності	80
5.	Збиток від зміни валютних курсів	10
6.	Реалізовано цінні папери за готівку	200
7.	Одержано банківський кредит	90
8.	Надходження від діяльності обслуговуючих господарств	40
9.	Інші надходження фінансової діяльності	10
10.	Грошовий дохід від реалізації продукції	600
11.	Використання коштів для викупу раніше випущених акцій	150
12.	Отримані позики грошовими коштами на інвестиційну діяльність	80
13.	Повернуті підприємству постачальниками суми попередньої оплати	100
14.	Виплати допомоги працівникам	50
15.	Одержані відсотки за договорами банківського рахунку	10
16.	Надходження готівки від розміщення акцій	120
17.	Сплачений податок на прибуток	50
18.	Сплачені постачальникам кошти за надані послуги	300
19.	Перераховано грошові кошти на сплату ПДВ	100
20.	Сплачено податок з доходів фізичних осіб	20
21.	Сплачено благодійні внески	80
22.	Чистий грошовий дохід від реалізації виробничих запасів	10
23.	Залишок грошових коштів на початок року	100

Задача 6

Скласти Звіт про рух грошових коштів непрямим методом за звітний рік підприємства ТОВ «Крокус»

Таблиця 3.6 – Баланс ТОВ «Крокус»

№ з/п	Показники	Сума, тис. грн
1.	Збільшення поточних зобов'язань, в т.ч.:	1310
2.	Збільшення зобов'язань з податку на прибуток	10
3.	Збиток, отриманий в результаті фінансової діяльності	40
4.	Інші платежі, які здійснені в результаті інвестиційної діяльності	60
5.	Амортизація основних засобів, яка нарахована за рік	100
6.	Збільшення оборотних активів	3440
7.	Виплачені дивіденди	140
8.	Сума прибутку, отримана в результаті зміни валютних курсів	120
9.	Сплачені відсотки за кредит	300
10.	Сума податку на прибуток, яка була сплачена на протязі року	480
11.	Отримана позика	1000
12.	Прибуток, отриманий в результаті звичайної діяльності підприємства	2880
13.	Прибуток, отриманий в результаті інвестиційної діяльності	1240
14.	Вартість реалізованих необоротних активів	2400
15.	Придбано на протязі року акції	3000
16.	Надійшли кошти за підписані, але не оплачені акції	50
17.	Залишок грошових коштів на початок року	18000

Задача 7

Скласти Звіт про власний капітал за рік підприємства ПрАТ «Престиж»

Таблиця 3.7 – Баланс ТОВ «Стиль»

№ з/п	Стаття розділу 1 пасиву балансу	На початок року, тис. грн
1.	Зареєстрований капітал	3000
2.	Капітал у дооцінках	300
3.	Додатковий капітал	200
4.	Резервний капітал	880
5.	Нерозподілений прибуток	100
6.	Неоплачений капітал	600
7.	Вилучений капітал	-
8.	Разом	?

Протягом року відбулись такі зміни у складі власного капіталу:

- виправлено помилку у нарахуванні суми амортизації, в результаті якої була занижена сума амортизації на 80 тис. грн;
- випущено акції на суму 500 тис. грн, які були розміщені серед акціонерів загальною вартістю – 510 тис. грн;

- надійшли кошти в оплату за підписані, але не повністю сплачені акції – 600 тис. грн;
- уцінено торговий знак – 50 тис. грн;
- безкоштовно одержані активи – 80 тис. грн;
- викуплені акції власної емісії та повністю анульовано викуплені акції – 500 тис. грн;
- чистий прибуток за звітний період – 80 тис. грн;
- направлено 20 тис. грн прибутку на поповнення резервного капіталу;
- за підсумками року виплачені дивіденди – 140 тис. грн.

Задача 8

Скласти Звіт про власний капітал за рік підприємства.

Таблиця 3.1 – Баланс підприємства

№ з/п	Стаття розділу 1 пасиву балансу	На початок року, тис. грн
1.	Зареєстрований капітал	4500
2.	Капітал у дооцінках	450
3.	Додатковий капітал	300
4.	Резервний капітал	1320
5.	Непокритий збиток	10
6.	Неоплачений капітал	900
7.	Вилучений капітал	100
8.	Разом	?

Протягом року відбулись такі зміни у складі власного капіталу:

- виправлено помилку у розрахунку середньозваженої собівартості запасів, в результаті якої була занижена собівартість на 10 тис. грн;
- надійшли кошти в оплату за підписані, але не повністю сплачені акції – 900 тис. грн;
- надійшов благодійний внесок у вигляді необоротних активів – 120 тис. грн;
- викуплені акції власної емісії та повністю анульовано викуплені акції – 250 тис. грн;
- чистий прибуток за звітний період – 120 тис. грн;
- направлено 30 тис. грн прибутку на поповнення резервного капіталу;
- за підсумками року нараховані і виплачені дивіденди – 10 тис. грн;
- випущено акцій на суму 500 тис. грн;
- емісійний дохід в результаті розміщення випущених акцій – 10 тис. грн.

Задача 9

Дочірнє підприємство за рік реалізувало продукції на 1920 тис. грн, з яких 35 % припадає на материнське підприємство. Собівартість реалізованої продукції 1500 тис. грн.

Розкрити вплив здійснених операцій на звітність материнського підприємства за умови, що внутрішньогрупові операції мають рівень рентабельності аналогічний решті.

Задача 10

Підприємство А придбало 100 % акцій підприємства Б за 1550,0 тис. грн. Баланси підприємства А та Б до об'єднання підприємств наступні:

тис. грн

Актив	А	Б	Пасив	А	Б
1. Необоротні активи			1. Власний капітал		
Нематеріальні активи:			Статутний капітал	600,0	1000,0
залишкова вартість	—	50,0	Інший додатковий капітал	60,0	100,0
первісна вартість	—	250,0	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	3770,0	300,0
Знос	—	200,0	Всього за розділом 1	4430,0	1400,0
Основні засоби:					
залишкова вартість	450,0	950,0			
первісна вартість	1500,0	1250,0			
Знос	1050,0	300,0			
Довгострокові фінансові інвестиції:			III. Довгострокові зобов'язання		
інші фінансові інвестиції	1100,0	150,0	Довгострокові кредити банків	—	110,0
Всього за розділом 1	1550,0	1150,0			
II. Оборотні активи					
Запаси:			Всього за розділом III	—	110,0
виробничі запаси	600,0	145,0			
незавершене виробництво	650,0	162,0			
готова продукція	500,0	280,0			
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			IV. Поточні зобов'язання		
чиста реалізаційна вартість	80,0	10,0	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	400,0	300,0
Первісна вартість	100,0	47,0			
резерв сумнівних боргів	20,0	37,0	Поточні зобов'язання за розрахунками:		
Грошові кошти та їх еквіваленти:			з бюджетом	—	60,0
у національній валюті	1550,0	127,0	з оплати праці	100,0	4,0
Всього за розділом II	3380,0	724,0	Всього за розділом IV	500,0	364,0
Баланс	4930,0	1874,0	Баланс	4930,0	1874,0

У загальній сумі дебіторської заборгованості підприємства А сума дебіторської заборгованості підприємству Б за відвантажений товар складає 30,0 тис. грн.

Відобразити в обліку операцію з придбання підприємства та зробити об'єднувальний баланс.

Змістовий модуль 2. Звітність щодо рентної плати та місцевих податків і зборів

Тема 4. Звітність щодо рентних платежів

Види рентної плати. Строки подання декларації та строки сплати рентних платежів. Порядок розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин та складання звітності. Порядок розрахунку рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин та складання звітності. Порядок розрахунку рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України та складання звітності. Порядок розрахунку рентної плати за спеціальне використання води та складання звітності. Порядок розрахунку рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів та складання звітності. Порядок розрахунку рентної плати та складання звітності за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами та транспортування трубопроводами аміаку територією України.

4.1 Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які види рентної плати передбачені Податковим кодексом України?
2. Назвіть строки подання декларації щодо рентної плати та терміни сплати рентних платежів.
3. Яка структура податкової декларації щодо рентної плати?
4. Хто є платниками рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин?
5. Який об'єкт та база оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування корисних копалин ?
6. Який порядок розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин ?
7. Що є базою оподаткування та який порядок розрахунку рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин?
8. Що є базою оподаткування та який порядок розрахунку рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України?
9. Що таке «спеціальне використання водних ресурсів» та які є види плати за них?
10. Що таке «спеціальне використання лісових ресурсів» та які є види плати за них?
11. Який порядок розрахунку рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів?
12. Хто є платниками та який порядок розрахунку рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами та транспортування трубопроводами аміаку територією України?

4.2 Теми рефератів

1. Сутність рентної плати як виду податку.
2. Видобуток корисних копалин: обліковий аспект.
3. Рентна плата в нафтогазовій сфері: методологія розрахунку та обліку.
4. Обліково-аналітичне забезпечення звітності з рентної плати.
5. Рентна плата в Україні та ЄС: порівняльний аспект.

4.3 Тестові завдання

1. Законодавством України передбачено такий принцип щодо користування природними ресурсами:
 - а) відновлення;
 - б) дохідності;
 - в) платності;
 - г) повернення.
2. Ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин встановлені:
 - а) у гривнях за тонну відповідного виду корисних копалин;
 - б) у гривнях за тонну, а для нафти і газу у гривнях за 1000 метрів куб.;
 - в) у відсотках від вартості товарної продукції.
3. Вартість відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) у податковому (звітному) періоді обчислюється платником :
 - а) за фактичними цінами реалізації відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини);
 - б) за розрахунковою вартістю відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини);
 - в) за більшою з вищенаведених величин.
4. Граничний строк внесення рентної плати за користування надрами складає:
 - а) 10 робочих днів, наступних за днем подання розрахунку плати;
 - б) 10 календарних днів, наступних за останнім днем граничного терміну подання розрахунку плати;
 - в) 10 календарних днів, наступних за днем подання розрахунку плати;
 - г) 15 робочих днів, наступних за днем подання розрахунку плати.
5. Об'єктом оподаткування рентною платою за користування надрами з метою вирощування грибів є:
 - а) площа підземного простору;
 - б) об'єм підземної ділянки;
 - в) товарна вартість продукції, що вирощена на відповідній ділянці.

6. Базовим періодом рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України є:

- а) календарний місяць;
- б) календарний квартал;
- в) календарний рік.

7. Об'єктом оподаткування рентною платою за користування радіочастотним ресурсом України є:

- а) ширина смуги радіочастот;
- б) довжина смуги радіочастот;
- в) довжина і ширина смуги радіочастот.

8. Лісокористувачі складають податкову декларацію:

- а) щокварталу наростаючим підсумком з початку року;
- б) раз на рік з розбивкою за місяцями;
- в) щокварталу без наростаючого підсумку.

9. Документом, на підставі якого можна здійснювати використання лісових ресурсів є:

- а) лісовий квиток;
- б) лісорубний квиток;
- в) спеціальний сертифікат;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) всі відповіді вірні.

10. Заготівля лікарських рослин відноситься до:

- а) основного користування лісовими ресурсами;
- б) другорядного;
- в) побічного;
- г) супутнього.

11. В яких випадках юридичними особами не подається звітність за спеціальне використання лісових ресурсів?

- а) якщо сума збору не перевищує 50% мінімальної зарплати на 01.01.;
- б) якщо сума збору не перевищує 5 НМДГ станом на 01.01.;
- в) якщо сума збору не перевищує 10 НМДГ станом на 01.01.

12. Сума рентної плати, що зазначена у лісорубному квитку підлягає перерахунку:

- а) у випадку перевищення кількості, що вказана в лісорубному квитку на всю суму перевищення;
- б) у випадку перевищення кількості, що вказана в лісорубному квитку більше ніж на 10%;

- в) у випадку перевищення кількості, що вказана в лісорубному квитку більше ніж на 20%;
- г) правильної відповіді немає.

13. Ставки рентної плати за спеціальне використання підземних вод залежать від;

- а) басейну річки;
- б) регіону;
- в) глибини залягання.

14. Ставки рентної плати за спеціальне використання води для потреб рибництва встановлені за:

- а) за 100 куб метрів води;
- б) за 1000 куб. метрів води;
- в) за 10000 куб. метрів води.

15. Ліміти на спеціальне використання води встановлюються:

- а) для підземних і поверхневих вод;
- б) лише для підземних вод;
- в) лише для поверхневих вод.

16. Ставки рентної плати за спеціальне використання води для потреб пасажирського флоту встановлені:

- а) в гривнях за добу експлуатації;
- б) в гривнях за тоннаж-добу експлуатації;
- в) в гривнях за місце-добу експлуатації.

17. За перевищення річного ліміту води рентна плата сплачується:

- а) у двократному розмірі;
- б) у трикратному розмірі;
- в) у п'ятикратному розмірі.

18. Базовим періодом рентної плати за користування надрами для видобутку нафти і газу є:

- а) календарний місяць;
- б) календарний квартал;
- в) календарний рік.

19. Ставки рентної плати за транзитне транспортування аміаку встановлені:

- а) за 1 км відстані транспортування;
- б) у євро за тонну;
- в) у доларах за тонну;
- г) у доларах за 100 км відстані транспортування;
- д) у доларах за 100 метрів кубічних.

20. Рентна плата, за якою передбачено квартальне подання декларації, повинна бути сплачена:

- а) протягом 10 календарних днів після граничного терміну подання декларації;
- б) протягом 20 календарних днів після граничного терміну подання декларації;
- в) до 20 числа місяця, наступного за звітним періодом.

Зміст практичних занять

Задача 1

Підприємство у звітному кварталі видобуло такі корисні копалини з техногенних родовищ:

- вугілля енергетичне – 2040 тонн, у т.ч. втрати підчас видобування склали 20 тонн. Ціна реалізації вугілля – 36 євро за 1 тонну. Курс євро – 29,32 грн за євро.

- сіль калійно – магнієва – 55 тонн.

Розмір доходу від реалізації калійно-магнієвої солі становив 1050 тис. грн, витрати на доставку – 60 тис. грн.

Витрати на видобування калійно – магнієвої солі становили:

- матеріальні витрати – 120 тис. грн;
- заробітна плата з нарахуваннями – 330 тис. грн;
- амортизація – 90 тис. грн;
- інші витрати – 220 тис. грн.

Коефіцієнт рентабельності підприємства згідно з матеріалами геолого-економічної оцінки запасів ділянки надр – 0,103.

Розрахувати суму рентної плати та заповнити декларацію з відповідними додатками.

Задача 2

За поточний квартал підприємство відповідно до записів у журналах обліку видобутих корисних копалин добуло за своїм місцезнаходженням такі корисні копалини:

- вугілля буре – 600 тонн з техногенного родовища;
- залізна руда – 105 тонн із звичайного родовища.

Розмір доходу від реалізації вугілля становив 1500 тис. грн, витрати на доставку – 50 тис. грн. Витрати на видобування вугілля склали:

- матеріальні витрати – 1020 тис. грн,
- заробітна плата – 450 тис. грн,
- амортизація – 75 тис. грн,
- інші витрати – 20 тис. грн.

Розмір доходу від реалізації залізної руди становив 588 тис. грн, витрати на доставку – 20 тис. грн. Витрати на видобування руди склали:

- матеріальні витрати – 320 тис. грн,
- заробітна плата – 150 тис. грн,

амортизація – 42 тис. грн,
інші витрати – 28 тис. грн.

Коефіцієнт рентабельності підприємства згідно з матеріалами геолого-економічної оцінки запасів корисних копалин ділянки надр – 0,103.

Розрахувати суму рентної плати та заповнити декларацію з відповідними додатками.

Задача 3

Підприємство здійснює використання підземного простору з метою зберігання вино продукції та вирощування грибів. Площа, яка використовується для зберігання вино продукції складає 850 кв. м, для вирощування грибів – 320 кв. м.

Розрахувати суму рентної плати та скласти відповідну звітність.

Задача 4

Підприємство здійснює використання лісових ресурсів у Чернівецькій області. Під час рубок головного користування було заготовлено:

- 1) Ялицю (діаметр стовбура 10-12 см) – 250 м.куб;
- 2) Сосну (діаметр стовбура 18 см) – 150 м. куб.

У ялиці ліквід крони становить 25% від загального обсягу, порубкові залишки – 15%.

У сосни ліквід крони – 20%, порубкові залишки – 10%.

Розрахувати суму рентної плати та заповнити декларацію з відповідними додатками.

Задача 5

Підприємство заготовляє деревину в Полтавській області.

Лісові породи:

- 1) Дуб (діаметр 26 см) – 180 м.куб.
- 2) Береза (діаметр 15 см) – 245 м.куб.

Дуб: ліквід крони 25%, порубкові залишки 16%.

Береза: ліквід крони 15%, порубкові залишки 12%.

* Дуб заготовлено у деревостані віком 45 років під час ландшафтної рубки.

* 50% дров'яної деревини берези використано для технологічних потреб.

Розрахувати суму рентної плати та заповнити декларацію з відповідними додатками.

Задача 6

Промислове підприємство розташоване в басейні річки Десна та у своїй діяльності використовує водні ресурси із змішаного джерела.

Згідно з даними первинного обліку води за звітний квартал за показниками вимірювальних приладів зі змішаного джерела водопостачання забрано 15 000 куб. м води, з них підземної води – 6 750 куб. м (понад ліміт 2 250 куб. м), поверхневої води – 8 250 куб. м (понад ліміт 2 750 куб. м).

За попередній квартал було начислено суму рентної плати в розмірі 1 555 грн.

Розрахувати суму рентної плати за спеціальне використання водних ресурсів, записати кореспонденцію рахунків та заповнити відповідну звітність за перше півріччя звітного року.

Задача 7

За звітний період, що дорівнює календарному року, власник водного транспорту експлуатував на р. Дніпро свій вантажний самохідний і несамохідний флот 1 825 000 тоннаж – діб, а пасажирський флот – 23 000 місце-діб.

Розрахувати суму рентної плати за спеціальне водокористування для потреб водного транспорту та заповнити відповідну звітність.

Тема 5. Звітність щодо екологічного податку

Складові екологічного податку, визначення об'єкта та бази оподаткування, структура податкової декларації. Порядок розрахунку податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення та складання відповідного додатку до декларації. Порядок розрахунку податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти та складання відповідного додатку до декларації. Порядок розрахунку податку за розміщення відходів та складання відповідного додатку до декларації. Порядок розрахунку податку за утворення та зберігання радіоактивних відходів та складання відповідного додатку до декларації.

5.1 Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які складові екологічного податку?
2. Хто є платниками екологічного податку?
3. Яка структура податкової декларації та які терміни сплати екологічного податку?
4. Що є базою оподаткування екологічним податком?
5. Який порядок розрахунку екологічного податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення?
6. Який порядок розрахунку податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти?
7. Від чого залежить ставка податку за скиди забруднюючих речовин?
8. Який порядок розрахунку податку за розміщення відходів?
9. Які фактори впливають на суму податку за розміщення відходів?
10. Хто є платниками екологічного податку за утворення та зберігання радіоактивних відходів?

11. Який порядок розрахунку податку за утворення та зберігання радіоактивних відходів?

5.2 Теми рефератів

1. Джерела інформації для формування звітності з екологічного податку.
2. Екологічний податок у зарубіжних країнах: порівняння звітності.
3. Роль екологічного податку у підвищенні «екологічної» свідомості суб'єктів господарювання.

5.3 Тестові завдання

1. Податкова декларація з екологічного податку подається:

- а) помісячно;
- б) поквартально;
- в) раз на рік.

2. Сплата екологічного податку здійснюється:

- а) протягом 40 календарних днів, що настають після граничного терміну подання декларації;
- б) протягом 10 календарних днів, що настають після граничного терміну подання декларації;
- в) протягом 30 календарних днів, що настають після граничного терміну подання декларації.

3. За скиди речовин у водні об'єкти, на які не встановлено рівень впливу чи концентрацію, застосовується ставка:

- а) за найменшою величиною допустимої концентрації;
- б) за найбільшою величиною допустимої концентрації;
- в) за середньозваженою з вищенаведених дисциплін.

4. За скиди забруднюючих речовин у озера та ставки передбачено наступний підвищуючий коефіцієнт:

- а) 1,5;
- б) 2;
- в) 3;
- г) 5.

5. Не є платниками екологічного податку суб'єкти господарювання, які здійснюють стаціонарними джерелами забруднення викиди в атмосферне повітря:

- а) двоокис вуглецю в обсязі не більше 500 тонн на квартал;
- б) двоокис вуглецю в обсязі не більше 500 тонн на рік;
- в) сірковуглець в обсязі не більше 500 тонн на квартал;
- г) сірковуглець в обсязі не більше 500 тонн на рік.

6. За розміщення відходів, на які не встановлено клас небезпеки, застосовується ставка екологічного податку:

- а) як для четвертого класу небезпеки;
- б) як для третього класу небезпеки;
- в) як для другого класу небезпеки;
- г) як для першого класу небезпеки.

7. Для суб'єкта – платника екологічного податку, який здійснив викиди двоокису вуглецю 1300 тонн за рік, база оподаткування становитиме:

- а) 1300 тонн;
- б) 1000 тонн;
- в) 500 тонн;
- г) 800 тонн.

8. За розміщення відходів на звалищах, які не забезпечують повного виключення забруднення водних об'єктів, ставки екологічного податку:

- а) збільшуються у 1,5 рази;
- б) збільшуються в 3 рази;
- в) збільшуються в 5 разів.

9. На суму екологічного податку за розміщення відходів не впливають такі фактори як:

- а) кількість населення у населеному пункті;
- б) відстань від звалища до населеного пункту;
- в) клас небезпеки;
- г) кількість відходів.

10. Якщо на підприємстві з'явилося нове стаціонарне джерело забруднення, то слід подати відповідні дані до ДПС в такі терміни:

- а) не пізніше 10 робочих дня з дати введення в експлуатацію джерела;
- б) не пізніше 15 робочих днів з дати введення в експлуатацію джерела;
- в) не пізніше місяця, наступного за місяцем введення джерела в експлуатацію.

Зміст практичних занять

Задача 1

Підприємство здійснює такі викиди в навколишнє природне середовище:

Вид забруднюючих речовин	Джерело	Фактичні викиди, т.	Примітка
Сірковуглець	стаціонарне	10	х
Окис вуглецю	стаціонарне	5	х
Відходи 2-го ступеня небезпечності	розміщення	15	На відстані 2 км від населеного пункту у спеціально створених місцях
Відходи 4-го ступеня небезпечності	розміщення	25	На відстані 5 км від населеного пункту на звалищі, що не забезпечує відсутність забруднення атмосферного повітря
Азот амонійний	скиди	0,5	Скиди в озеро
Фосфати	скиди	2	Скиди в озеро
Відходи виробництва з концентрацією забруднюючих речовин 12 мг на літр		3	Скиди в річку

Задача 2

Підприємство здійснює такі викиди в навколишнє природне середовище:

Вид забруднюючих речовин	Джерело	Фактичні викиди	Примітка
Ацетон	Стаціонарне	50 т	х
Сірковуглець	Стаціонарне	2 т	х
Відходи 2 класу небезпечності	розміщення	10 т	На відстані 1,5 км від населеного пункту на звалищах
Відходи 4 класу небезпечності	розміщення	15 т	За межами населеного пункту (4 км) на звалищах. Забруднення атмосферного повітря та водних об'єктів відсутнє.
Органічні речовини	скиди	5 т	Скиди в р. Дніпро
Завислі речовини	скиди	8 т	Скиди в озера
Люмінесцентні лампи	розміщення	12 штук	х

Тема 6. Звітність за місцевими податками і зборами

Платники єдиного податку, об'єкт і база оподаткування. Порядок заповнення декларації щодо єдиного податку. Платники, об'єкт і база оподаткування податком на нерухомість, відмінну від земельної ділянки та складання звітності. Податок на майно в частині транспортного та земельного податку: платники, об'єкт, база оподаткування та порядок складання звітності. Платники, об'єкт, база оподаткування та складання звітності щодо збору за паркування транспортних засобів. Платники, об'єкт, база оподаткування та складання звітності щодо курортного збору.

6.1 Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які місцеві податки і збори передбачені Податковим кодексом України?
2. Хто є платником транспортного податку та яка його ставка?
3. Яким чином здійснюється оподаткування нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки?
4. Хто є платниками туристичного збору та як здійснюється його нарахування??
5. Які суб'єкти господарювання є платниками земельного податку?
6. Які терміни подання декларації та строки сплати земельного податку?
7. Хто є платниками збору за паркування транспортних засобів та як здійснюється його нарахування?
8. Які суб'єкти підприємницької діяльності можуть бути платниками єдиного податку 1-3 груп ?
9. Назвіть об'єкти та базу оподаткування єдиним податком платників 1-3 груп.
10. Хто є платниками єдиного податку 4-ї групи?
11. Який об'єкт та база оподаткування єдиним податком платників 4-ї групи?
12. Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку.
13. Яка звітність щодо єдиного податку передбачена для фізичних осіб – підприємців?
14. Яка звітність щодо єдиного податку передбачена для юридичних осіб – платників єдиного податку?

6.2 Теми рефератів

1. Місцеві податки і збори в зарубіжних країнах.
2. Система пільг при сплаті місцевих податків і зборів.
3. Роль місцевих податків і зборів у формуванні місцевих бюджетів.
4. Повноваження органів місцевого самоврядування у встановленні місцевих податків і зборів.
5. Джерела інформації для складання звітності щодо місцевих податків і зборів.

6.3 Тестові завдання

1. Базовим податковим періодом для транспортного податку є:
 - а) календарний квартал;
 - б) календарний рік;

в) календарний місяць

2. Об'єктом оподаткування транспортним податком є легкові автомобілі, які мають такі характеристики:

а) з року випуску минуло не більше 5 років та його вартість становить понад 250 прожиткових мінімумів;

б) з року випуску минуло не більше 3-х років та його вартість більше 500 тис. грн;

в) з року випуску минуло не більше 5 років та його вартість становить понад 375 мінімальних заробітних плат.

3. Декларацію з транспортного податку юридичні особи подають:

а) до 1 лютого;

б) до 15 лютого;

в) до 20 лютого.

4. Базовим податковим періодом для туристичного збору є:

а) місяць;

б) квартал;

в) рік;

г) залежно від нарахованої суми.

5. Basisю справляння туристичного збору є:

а) загальна вартість тимчасового проживання;

б) кількість днів тимчасового проживання;

в) ставка встановлена у відсотках від прожиткового мінімуму.

6. Звітність з туристичного збору підприємствами подається:

а) сільським, селищним та міським радам народних депутатів;

б) органам фіскальної служби;

в) не складається і нікому не подається.

7. Податковим періодом для нарахування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки є:

а) календарний рік;

б) календарний квартал;

в) календарний місяць.

8. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, фізичними особами сплачується:

а) раз на рік протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення;

б) раз на рік протягом 45 днів з дня вручення податкового повідомлення;

в) щоквартально рівними частинами до 20 числа місяця, наступного за звітним кварталом.

9. Базою оподаткування податком з нерухомості, відмінної від земельної ділянки є:

- а) житлова площа будинку або квартири;
- б) загальна площа будинку або квартири;
- в) загальна площа квартири та житлова будинку.

10. База оподаткування житлової нерухомості зменшується:

- а) на 60 кв. м для квартири та 100 кв. м для житлового будинку;
- б) на 100 кв. м для квартири та 200 для житлового будинку;
- в) на 120 кв. м для квартири та 250 для житлового будинку.

11. Податок на майно юридичні особи сплачують:

- а) щоквартально до 30- го числа місяця, наступного за звітним кварталом;
- б) щоквартально до 20- го числа місяця, наступного за звітним кварталом;
- в) раз на рік до 25 лютого.

12. Ставка податку на майно визначається:

- а) Законом “Про держбюджет” на відповідний рік;
- б) місцевою державною фіскальною службою;
- в) обласною радою чи радою АР Крим;
- г) сільськими, селищними та міськими радами в межах ставок, визначених Податковим кодексом України.

13. Звітним періодом для подання декларації із земельного податку є:

- а) календарний рік;
- б) календарний квартал;
- в) календарний місяць.

14. Розрахунок земельного податку подається власниками землі та/або землекористувачами до органу державної фіскальної служби за місцезнаходженням земельної ділянки:

- а) щороку до 20 лютого поточного року;
- б) щомісяця до 20 числа місяця, наступного за звітним;
- в) щокварталу не пізніше 40 днів після закінчення звітного кварталу;
- г) щороку не пізніше 60 днів після закінчення звітного року.

15. Об'єктом оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів є:

- а) загальна сума доходу від надання послуг із паркування транспортних засобів без ПДВ;
- б) загальна сума доходу від надання послуг із паркування транспортних засобів з ПДВ;
- в) площа землі, виділеної для паркування транспортних засобів;

г) чисельність працюючих паркувальників протягом розрахункового періоду.

16. Єдиний податок сплачується юридичними особами:

- а) не пізніше 20 числа місяця, наступного за звітним;
- б) не пізніше 10 календарних днів за граничним днем подання декларації з єдиного податку;
- в) не пізніше 60 днів після закінчення звітного кварталу.

17. Не можуть бути платниками єдиного податку суб'єкти господарювання, що здійснюють такий вид діяльності:

- а) розповсюдження лотерей;
- б) виготовлення виробів зі шкіри за індивідуальним замовленням;
- в) виготовлення килимів;
- г) діяльність з організації гастрольних заходів.

18. Сума єдиного податку для платників 1 групи встановлена у розмірі:

- а) не більше 10% прожиткового мінімуму станом на 01.01;
- б) не більше 15% прожиткового мінімуму станом на 01.01;
- в) не більше 20% прожиткового мінімуму станом на 01.01.

19. Платники єдиного податку 1 групи сплачують єдиний податок:

- а) щомісяця до 20-го числа місяця, наступного за звітним;
- б) щоквартально до 20-го числа місяця, наступного за звітним кварталом;
- в) щомісяця не пізніше 20-го числа поточного місяця.

20. Звітним періодом для платників єдиного податку 2-ї групи є:

- а) календарний квартал;
- б) календарний рік;
- в) календарний місяць.

21. Базою обчислення єдиного податку платника 3-ї групи є:

- а) весь дохід;
- б) дохід за вирахуванням ПДВ;
- в) середньооблікова кількість працюючих;
- г) витрати суб'єкта господарювання.

22. Для платників єдиного податку четвертої групи чисельність штатних працівників:

- а) обмежується 50 особами;
- б) не обмежується;
- в) обмежується 250 особами;
- г) обмежується 10 особами.

23. Сільськогосподарські підприємства можуть бути платниками єдиного податку 4 групи у разі якщо 1 частка с.г. виробництва за попередній рік становить:

- а) не менше 50 відсотків;
- б) 80 і більше відсотків;
- в) 75 і більше відсотків.

24. Платники єдиного податку 4 групи сплачують єдиний податок в такі терміни:

- а) щоквартально рівними частками протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу;
- б) щомісяця авансовими платежами до 20-го числа кожного місяця;
- в) щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу.

25. Платежі за місцевими податками і зборами, періодичність звітності за якими місцевими органами самоврядування не встановлена, мають бути перераховані до місцевого бюджету:

- а) у строки, визначені для місячної податкової звітності;
- б) у строки, визначені для квартальної податкової звітності;
- в) у строки, визначені для квартальної статистичної звітності;
- г) у строки, визначені для річної фінансової звітності.

Зміст практичних занять

Задача 1

Підприємство – юридична особа є платником єдиного податку за ставкою 5%. За звітний квартал у платника податку відбулися наступні господарські операції:

- реалізовано товарів на загальну суму 325000 грн;
- реалізовано автомобіль, який використовувався протягом 2-х років у господарській діяльності з дня введення в експлуатацію. Дохід від реалізації автомобіля склав 275000 грн, балансова залишкова вартість – 185000 грн;
- безоплатно отримано товари на суму 15300 грн.

Визначити суму єдиного податку та скласти податкову декларацію.

Задача 2

Підприємство – юридична особа є платником єдиного податку за ставкою 3%. За звітний квартал у платника податку відбулися наступні господарські операції:

- реалізовано продукції на суму 307800 грн з ПДВ;
- надано послуг на суму 67320 грн з ПДВ;
- реалізовано об'єкт основних засобів, який використовувався 5 місяців з дня введення в експлуатацію у господарській діяльності. Дохід від реалізації об'єкта склав 256800 грн з ПДВ, балансова залишкова вартість – 168500 грн.

Крім того, підприємство мало кредиторську заборгованість перед постачальником на суму 16200 грн з ПДВ, за якою минув термін позовної давності і яка була списана у звітному кварталі.

Визначити суму єдиного податку та скласти податкову декларацію.

Задача 3

У власності сільськогосподарського підприємства знаходиться 120 га ріллі та 50 га сіножатей. Також підприємство користується на умовах оренди 50 га ріллі та 20 га пасовищ. Нормативна грошова оцінка земель проведена. Підприємство знаходиться у Чернігівській області. Нормативна грошова оцінка ріллі в області становить 24065,00 грн за га, сіножатей – 8696,44 грн за га, пасовищ - 5063,75 грн за га.

Визначити суму єдиного податку та скласти податкову декларацію.

Задача 4

Юридична особа є власником нежитлової нерухомості, яка використовується ним для ведення господарської діяльності загальною площею 1250 кв. м та гуртожитком загальною площею 230 кв. м. Розрахувати податок на майно, відмінне від земельної ділянки.

Задача 5

Фізична особа на правах власності володіє квартирою загальною площею 80 кв. м та будинком загальною площею 150 кв. м. Розрахувати податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Змістовий модуль 3. Статистична звітність підприємств

Тема 7. Статистика праці і заробітної плати

Поняття та види статистичної звітності. Порядок формування показників Звіту з праці та терміни подання. Порядок формування показників Звіту про заборгованість з оплати праці та терміни подання. Порядок формування показників Звіту про умови праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці та терміни подання.

7.1 Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Дайте визначення статистичної звітності.
2. Якими нормативними документами регламентується підготовка та подання статистичної звітності?
3. Наведіть основні вимоги до підготовки статистичної звітності та періодичності її подання.
4. Які статистичні форми включаються до статистики праці і заробітної плати?
5. Назвіть джерела інформації, які використовуються для складання статистичної звітності з праці і заробітної плати.
6. Опишіть порядок формування показників Звіту з праці.
7. Як розраховується середня кількість працівників?

8. Які терміни подання Звіту з праці до органів статистики?
9. Опишіть порядок формування показників Звіту про заборгованість з оплати праці.
10. Які терміни подання Звіту про заборгованість з оплати праці до органів статистики?
11. Опишіть порядок формування показників Звіту про умови праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці.
12. Які терміни подання Звіту про умови праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці до органів статистики?

7.2 Теми рефератів

1. Доступ до статистичної звітності: проблеми та перспективи.
2. Методологічні та практичні аспекти статистичної звітності підприємств.
3. Функціонування Державної служби статистики України.
4. Обліково-аналітичне забезпечення статистичної звітності з праці та заробітної плати.

7.3 Тестові завдання

1. Органи державної статистики відносно первинного бухгалтерського обліку:
 - а) мають право на його вивчення у випадках, передбачених законом;
 - б) не мають права доступу до нього.
2. Державна служба статистики складає щорічно для об'єднань, підприємств, організацій і установ України всіх форм власності:
 - а) загальний табель (перелік) державних статистичних спостережень;
 - б) загальний табель (перелік) та альбом форм державних статистичних спостережень;
 - в) альбом форм державних статистичних спостережень.
3. Середня кількість працівників визначається:
 - а) як сума наступних показників: середньооблікової кількості штатних працівників; середньої кількості зовнішніх сумісників; середньої кількості працюючих за цивільно-правовими договорами;
 - б) як середньозважена кількість штатних працівників протягом відповідного періоду;
 - в) як добуток середньооблікової кількості працівників і відпрацьованого часу.
4. До первинної облікової документації для визначення кількісного складу працівників належать:
 - а) наказ (розпорядження) про прийом на роботу;
 - б) особова картка працівника;
 - в) табель обліку використання робочого часу;
 - г) всі відповіді вірні.

5. Для визначення кількості зайнятих працівників за сферами економічної діяльності та ведення спостереження за змінами мобільності робочої сили використовується показник:

- а) середньої кількості всіх працівників підприємства;
- б) середньооблікової кількості штатних працівників;
- в) середньої кількості всіх працівників в еквіваленті повної зайнятості.

6. Для визначення середнього рівня заробітної плати в цілому по підприємству використовується показник:

- а) середньої кількості всіх працівників підприємства;
- б) середньооблікової кількості штатних працівників;
- в) середньої кількості всіх працівників в еквіваленті повної зайнятості.

7. Періодичність складання та подання Звіту з праці:

- а) місячна;
- б) квартальна;
- в) піврічна;
- г) річна;
- д) один раз у 2 роки.

8. Періодичність складання та подання Звіту про заборгованість з оплати праці:

- а) місячна;
- б) квартальна;
- в) піврічна;
- г) річна;
- д) один раз у 2 роки.

9. Періодичність складання та подання Звіту про умови праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці:

- а) місячна;
- б) квартальна;
- в) піврічна;
- г) річна;
- д) один раз у 2 роки.

10. Звіт з праці подається в наступні терміни:

- а) не пізніше сьомого числа місяця, наступного за звітним періодом;
- б) не пізніше десятого числа місяця, наступного за звітним періодом;
- в) до 20 числа місяця, наступного за звітним.

Тема 8. Статистика внутрішньої торгівлі

Порядок формування показників Звіту про товарооборот торгової мережі; Звіту про продаж і запаси товарів у торговій мережі; Звіту про продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі; Звіту про обсяг оптового товарообороту. Терміни подання звітності.

8.1 Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які статистичні форми відносяться до статистики внутрішньої торгівлі та яке їх призначення?
2. Що включає в себе показник товарообороту торгової мережі?
3. Охарактеризуйте структуру Звіту про товарооборот торгової мережі.
4. Опишіть порядок формування показників Звіту про товарооборот торгової мережі.
5. Яка структура Звіту про продаж і запаси товарів у торговій мережі?
6. Опишіть порядок формування показників Звіту про продаж і запаси товарів у торговій мережі.
7. Які джерела інформації використовуються з метою складання Звіту про продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі?
8. Опишіть структуру Звіту про продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі та охарактеризуйте його складові.
9. Опишіть структуру Звіту про обсяг оптового товарообороту та охарактеризуйте його складові.
10. Назвіть терміни подання статистичної звітності щодо внутрішньої торгівлі.

8.2 Теми рефератів

1. Обліково-аналітичне забезпечення статистичної звітності внутрішньої торгівлі.
2. Використання показників статистики внутрішньої торгівлі різними користувачами інформації.
3. Проблеми та перспективи формування статистичної звітності внутрішньої торгівлі.

8.3 Тестові завдання

1. Звіт про товарооборот торгової мережі подають:
 - а) лише підприємства роздрібною торгівлі;
 - б) лише підприємства оптової торгівлі;
 - в) всі торгівельні підприємства.
2. Звіт про товарооборот торгової мережі подається:
 - а) винятково в електронній формі;
 - б) винятково в паперовій формі;
 - в) як в електронній, так і паперовій формах.

3. У Звіт про товарооборот торгової мережі не включається:
- а) обсяг продажів посередників та комісійні за такі послуги;
 - б) товарооборот щодо продажу кінцевому споживачу поза торговою мережею;
 - в) товарооборот через торгову мережу з оплатою за готівку.
4. Звіт про обсяг оптового товарообороту подають:
- а) юридичні особи, для яких оптова торгівля є основним видом діяльності;
 - б) фізичні особи – підприємці, для яких оптова торгівля є основним видом діяльності;
 - в) всі вище перелічені суб'єкти господарювання.
5. Обсяг оптового товарообороту обчислюється:
- а) без врахування ПДВ та акцизного податку;
 - б) з врахуванням ПДВ та акцизного податку;
 - в) з врахуванням лише акцизного податку.
6. Показники Звіту про продаж і запаси товарів у торговій мережі відображаються;
- а) окремо за кожний квартал;
 - б) поквартально наростаючим підсумком з початку року;
 - в) помісячно наростаючим підсумком з початку року.
7. Звіт про продаж і запаси товарів у торговій мережі містить:
- а) лише показники у грошовому вимірнику;
 - б) лише показники у натуральному вимірнику;
 - в) показники в натуральному і грошовому вимірниках.
8. Звіт про продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі подається:
- а) помісячно;
 - б) поквартально;
 - в) раз на рік.
9. Обсяг роздрібного товарообороту обчислюється:
- а) без врахування ПДВ та акцизного податку;
 - б) з врахуванням ПДВ та акцизного податку;
 - в) з врахуванням лише акцизного податку.
10. Термін подання Звіту про продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі наступний:
- а) не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним періодом;
 - б) не пізніше 20 числа місяця, наступного за звітним;

в) не пізніше 1 лютого, наступного за звітним року.

Тема 9. Статистика промисловості та сільського господарства

Порядок формування показників Звіту про виробництво та реалізацію промислової продукції; звіту про виробництво промислової продукції за видами; Звіту про економічні показники короткострокової статистики промисловості. Терміни подання звітності.

Порядок формування показників Звіту про посівні площі сільськогосподарських культур; Звіту про збирання врожаю сільськогосподарських культур; Звіту про площі та валові збори сільськогосподарських культур, плодів, ягід і винограду; Звіту про виробництво продукції тваринництва та кількість сільськогосподарських тварин; Звіту про витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства; Звіту про реалізацію продукції сільського господарства; Звіту про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств. Терміни подання звітності.

9.1 Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які статистичні форми складаються та подаються промисловими підприємствами?
2. Назвіть джерела інформації для складання статистичної звітності щодо виробництва та реалізації промислової продукції.
3. Опишіть структуру Звіту про виробництво та реалізацію промислової продукції та охарактеризуйте його елементи.
4. Які джерела інформації використовуються для складання статистичної звітності про виробництво промислової продукції за її видами?
5. Яка структура Звіту про економічні показники короткострокової статистики промисловості?
6. Назвіть терміни подання статистичної звітності промисловості.
7. Які статистичні форми складаються та подаються сільськогосподарськими підприємствами?
8. Назвіть джерела інформації для складання статистичної звітності щодо посівних площ та валового збору сільськогосподарських культур?
9. Які показники включаються у Звіт про збирання врожаю с.г. культур?
10. Назвіть джерела інформації, які використовуються для складання статистичної звітності щодо діяльності галузі тваринництва.
11. Опишіть порядок формування показників звітності щодо витрат на виробництво сільськогосподарської продукції.
12. Які показники включає Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств?

9.2 Теми рефератів

1. Обліково-аналітичне забезпечення статистичної звітності промисловості.

2. Значення та напрями використання показників статистики промисловості
3. Обліково-аналітичне забезпечення статистичної звітності сільськогосподарських підприємств.
4. Значення та напрями використання статичних показників діяльності сільськогосподарських підприємств.

9.3 Тестові завдання

1. Періодичність подання Звіту про виробництво та реалізацію промислової продукції наступна:
 - а) щомісяця;
 - б) щокварталу;
 - в) раз на рік.
2. Звіт про виробництво промислової продукції за видами подають:
 - а) лише юридичні особи;
 - б) юридичні особи та ФОП - підприємці.
3. Звіт про виробництво промислової продукції за видами подається в наступні терміни;
 - а) щоквартально не пізніше 10 числа місяця, наступного за звітним;
 - б) раз на рік не пізніше 28 лютого;
 - в) щомісяця не пізніше 4 числа місяця, наступного за звітним.
4. Чи передбачає Звіт про виробництво промислової продукції за видами відображення одного і того ж виду продукції одночасно у двох різних одиницях виміру?
 - а) так;
 - б) ні.
5. У Звіті про збирання врожаю сільськогосподарських культур показники по цих культурах показуються згорнуто, а не в розрізі окремих культур:
 - а) зернові;
 - б) зернобобові;
 - в) ягідні.
6. Звіт про виробництво продукції тваринництва та кількість сільськогосподарських тварин подається:
 - а) не пізніше 2 числа місяця, наступного за звітним періодом;
 - б) не пізніше 5 числа місяця, наступного за звітним періодом;
 - в) до 15 числа місяця, наступного за звітним періодом.

7. При заповненні статистичної звітності щодо виробництва с.г. продукції, для перерахунку обсягу виробництва молока з літрів в кілограми застосовується коефіцієнт:

- а) 0,9;
- б) 1,01;
- в) 1,03.

8. Джерелами інформації для складання Звіту про реалізацію продукції сільськогосподарства є наступні первинні документи:

- а) приймальні квитанції;
- б) складські квитанції;
- в) товарно – транспортні накладні;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) всі відповіді вірні.

9. Якщо підприємство оцінює с.г. продукцію при її первісному визнанні за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу, то для заповнення форми Звіту про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств слід брати;

- а) елементи собівартості на рахунку 23 з врахуванням сум, які віднесені на субрахунки 710 і 940;
- б) лише елементи собівартості на рахунку 23, без врахування сум, які віднесені на субрахунки 710 і 940.

10. Періодичність подання Звіту про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств наступна:

- а) місячна;
- б) квартальна;
- в) річна.

Зміст практичних занять

Задача 1

Станом на початок року на обліку підприємства працювало 157 штатних працівників, а на кінець року – 339 осіб. Протягом року зміни чисельності відбувались рівномірно. Чисельність штатних працівників на конкретні дати така:

Дата	Кількість осіб	Дата	Кількість осіб
на 01.02.202х	168	на 01.08. 202х	175
на 01.03. 202х	147	на 01.09. 202х	190
на 01.04. 202х	191	на 01.10. 202х	210
на 01.05. 202х	165	на 01.11. 202х	165
на 01.06. 202х	201	на 01.12. 202х	265
на 01.07. 202х	185		

Протягом року постійно працювало 32 особи сумісників на 0,5 ставки та 47 осіб – за цивільно-правовими договорами, якими відпрацьовано 2000 людино-годин. Норма тривалості робочого часу – 40 годин на тиждень на одного працівника. Кількість невідпрацьованих протягом року штатними працівниками годин, які були оплачені, склала 4500 людино-годин.

Розрахувати середню кількість усіх працівників в еквіваленті повної зайнятості.

Задача 2

Підприємство з сезонним характером виробництва (цукровий завод) почало працювати у серпні і закінчило у грудні того самого року. Середньооблікова кількість штатних працівників становила: у серпні – 641 особу, вересні – 1254 особи, жовтні – 1316 осіб, листопаді – 820 осіб, грудні – 457 осіб.

Розрахувати середньооблікову кількість штатних працівників за рік.

Задача 3

Товарооборот підприємства «Тріумф», яке знаходиться в м. Чернігів, за травень поточного року склав (з урахуванням ПДВ) 598600 грн.

Станом на 1 січня 2022 року підприємство володіло двома об'єктами роздрібною торгівлі: один знаходиться у м. Ніжин Чернігівської області, інший – у м. Конотоп Сумської області. Обсяг товарообороту склав 275820 грн з ПДВ та 361500 грн з ПДВ відповідно.

Скласти звітність зі статистики торгівлі (форма №1-торг).

Задача 4

Підприємство «Укртекстиль» за поточний рік виготовило 1530 штук чоловічих та 2500 жіночих плащів. Також пошиті джинсові брюки для хлопчиків та дівчат 1450 та 1215 штук відповідно. Для пошиття всієї продукції була використана власна сировина. Із загального обсягу виготовленої продукції у поточному

році було реалізовано 1210 штук чоловічих та 1950 штук жіночих плащів, 1125 штук джинсових брюк для хлопчиків та 1135 штук джинсових брюк для дівчат. Реалізаційна ціна плаща чоловічого складає 1450 грн за штуку, жіночого – 1825 грн за штуку, джинсових брюк для хлопчиків 250 грн за штуку, для дівчат - 285 грн за штуку.

Скласти Звіт про виробництво та реалізацію промислової продукції за формою № 1П-НПП.

Задача 5

Сільськогосподарське підприємство «Лан» у липні поточного року зібрало врожай таких культур:

- 1) озимої пшениці з площі 135,23 га - 3464,59 ц, у т.ч. площа 1,25 га була списана за актами, з якої зібрано 15,12 ц зерна;
- 2) озимого ячменю з площі 75,52 га – 2650,75 ц;
- 3) проса з площі 28,67 га – 670,88 ц;
- 4) кукурудзи в качанах для продовольчих потреб у стадії молочної стиглості з 10 га – 621,8 ц;
- 5) кукурудзи для виготовлення силосу з 8,35 га - 2965,68 ц.

Скласти статистичну звітність за формою № 37-сг «Звіт про збирання врожаю сільськогосподарських культур».

10.Рекомендована література

Основна

1. Звітність підприємства: підручник / Ю. Верига, М. Бондар, М. Орищенко та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 570с.
2. Іванчук Н.В. Звітність підприємств: навчальний посібник. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
3. Кузнецова С.О., Чернікова І.Б. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. Харків : Видавництво «Лідер», 2016. 318 с.
4. Лень В.С., Гливенко В.В. Звітність підприємства: підручник. Вид.4-те, випр. і доп. Київ: Каравела, 2016. 676с.
5. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навч. посіб./ М.П. Войнаренко, Н.А. Пономарьова, О.В. Замазій. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 488с.
6. Фінансова звітність підприємств: навчально-методичний посібник / С.В. Приймак, М. Т. Костишина, Д. В. Долбнева. Львів:Ліга-Прес, 2016. 268с.

Допоміжна

1. Податковий кодекс України № 2755-VI, зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
2. Земельний кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
3. Водний кодекс України від 06.06.95 №213/95-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon4.ra-da.gov.ua>.
5. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 №3852-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
6. Кодекс України про надра від від 27.07.94 № 133/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
8. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 02.03.2000 р.. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
10. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням : Закон України від 18.01.2001 №2240-III зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
11. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату

працездатності : Закон України від 23.09.1999 №1105. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

12. Про оцінку земель : Закон України від 11.12.03 № 1378-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

13. Про оренду землі: Закон України від №161 від 06.10.98. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом М-ва фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73 . URL: <http://buhgalter911.com/>

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: затв. наказом М-ва фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73 . URL: <http://buhgalter911.com/>

16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 “Виправлення помилок та зміни в фінансових звітах”: затв. наказом М-ва фінансів України від 28.05.99 №137. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 “Податок на прибуток”: затв. наказом М-ва фінансів України від 28.12.00 №353. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 “Об’єднання підприємств”: затв. наказом М-ва фінансів України від 07.07.99 №163. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 “Вплив змін валютних курсів”: затв. наказом М-ва фінансів України від 10.08.00 №193. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 “Прибуток на акцію”: затв. наказом М-ва фінансів України від 16.07.01 №344. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: затв. наказом М-ва фінансів України в редакції від 31.05.2019 №226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

22. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: затв. наказом М-ва фінансів України від 28.03.13 №433. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

23. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності: затв. наказом М-ва фінансів України від 11.04.13 р. №476 URL:<http://zakon.rada.gov.ua/>.

24. Звітність підприємств. Практикум: [навчальний посібник]. частина І. “Фінансова звітність” / А.А. Костякова, Н.Ю. Захарова, С.О. Кучеркова, К.В. Ілляшенко, за заг. редакцією к.е.н., доцента А.А. Костякової. Мелітополь : ТОВ “Колор Принт”, 2020. 176 с.

25. International Financial Reporting Standards: A Framework-Based Perspective 1st Edition/ Greg F. Burton and Eva K. Jermakowicz, Feb 20, 2015.

Інформаційні ресурси

1. Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». Курс: Звітність підприємств. URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=2329>
2. Офіційний сайт Наукової бібліотеки НУ «Чернігівська політехніка». URL: <http://library2.stu.cn.ua/>
3. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>
4. Верховна рада України: веб-сайт. URL: zakon.rada.gov.ua/
5. Інтернет-портал “Бухгалтер 911”. URL: <http://buhgalter911.com/>

11. Список використаних джерел

1. Альбом форм державних статистичних спостережень на 2022 рік. URL: https://ukrstat.gov.ua/albom/albom_2022/zmist_al.htm
2. Звітність підприємства. Завдання для самоконтролю для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Укл. Лень В.С., Гливенко В.В.- Чернігів: ЧНТУ, 2016. 133 с.